

Darování pro případ smrti

Abstrakt

Dědické právo, do jehož širšího pojetí spadá též institut, jemuž je zasvěcena tato práce, bývá nazýváno srdcem občanského práva. Toto pododvětví v sobě totiž propojuje jak aspekty majetkové (smluvní), tak osobní (rodinné). Rekodifikace přinesla významnou změnu právní úpravy dědického práva spočívající též v renesanci řady staronových právních zařízení, včetně darování pro případ smrti.

Cílem této práce je podat komplexní kritický výklad právní úpravy darování pro případ smrti, přičemž důraz je kladen především na problematické aspekty a bílá místa této úpravy. Právní úprava je hodnocena z hlediska praktické využitelnosti, autor se dále výkladem pokouší překlenout úskalí, jež skýtá *lex lata*. Aby práce nevyzněla pouze jako prázdna kritika, nabízí v rámci resumé též návrh legislativního řešení *de lege ferenda*.

Práce je systematicky rozčleněna na šest částí, jež se pro větší přehlednost dále dělí na dílčí kapitoly a podkapitoly. Prvá část líčí historickou genezi a vývoj darování pro případ smrti. Terminologickou základnu poskytuje část druhá, jež odpovídá na otázku, kdy je darování pro případ smrti posuzováno jako odkaz a kdy jako obligace. V části třetí následuje rozbor vybraných náležitostí *donationis mortis causa*, klíčové je zamyšlení nad eventualitou darování veškerého majetku pro případ smrti. Čtvrtá část analyzuje přednosti a úskalí širokého pojetí smluvní autonomie v kontextu neodvolatelných darování pro případ smrti. Práce vrcholí v části páté, jež se zabývá relacemi mezi darováním pro případ smrti a instituty dědického práva. Pojednání uzavírá část šestá, jejímž předmětem jsou dopady darování pro případ smrti do jiných právních odvětví. Celou práci prostupují komparativní argumenty, k nimž jsou zaujímána stanoviska z hlediska jejich použitelnosti v poměrech tuzemské právní úpravy. Srovnáváno je v první řadě se stanovisky rakouské civilistiky, neboť tamní právní úprava se stala hlavním předobrazem takřka všech ustanovení rozhodných pro darování pro případ smrti v českém civilním kodexu.

Práce dospívá ke zjištění, že současná právní úprava darování pro případ smrti, ač vyložitelná, skýtá velkou právní nejistotu, a proto tento institut jako nástroj mezigeneračního majetkového transferu nelze doporučit. Řešení této situace je spatřováno primárně v novelizaci předmětných ustanovení.